

Beleidsplan

Beleidsplan 2013-2016

1. Inleiding

Het Dordts Patriciërshuis is gevestigd in een van oorsprong zeventiende-eeuws pand aan de Wolwevershaven 9 in Dordrecht dat oorspronkelijk uit twee huizen bestond. De bouwheer was Jacob Trip jr. (1604-1670), wiens ouders Jacob Trip de oude (1575-1661) en Margaretha de Geer (1583-1672) door Rembrandt van Rijn (1606/07-1669) geportretteerd zijn. Sedertdien is het pand door diverse patriciërsfamilies bewoond geweest. In 1780 werd het interieur in Lodewijk XVI stijl verbouwd door de toenmalige eigenaar jhr. Pompejus Hoeufft (1702-1787), o.m. secretaris van de stad Dordrecht. Onderdeel van deze verbouwing was de toevoeging van een zogenaamde ronde Maaskamer met uitzicht op het zogenaamde drierivierenpunt. Deze Maaskamer vormt een architectonisch unicum in ons land. Het is dit vertrek waarvan Dr. Richard Harmanni van de RKD opmerkte dat het had moeten worden opgenomen in het in 2001 verschenen overzichtswerk van 100 mooiste historische interieurs in ons land: 'Leven in toen'.

In 2000 werd het pand betrokken door de familie Gooshouwer. Enige jaren nadien vatte het idee post bij de familie om van het unieke, monumentale pand t.z.t. een huismuseum te maken. De familie Gooshouwer beschikte over een grote verzameling meubelen, schilderijen, prenten, tekeningen, kunstnijverheid en gebruiksvoorwerpen uit de periode 1780-1820 bedoeld voor de museuminrichting. In 2004 werd de stichting LWG Museum aan de Maas opgericht ter voorbereiding op de transformatie van woonhuis naar museum. Op 22 december 2009 zag het eerste beleidsplan van de stichting het levenslicht. Sneller dan gedacht opende het Dordts Patriciërshuis, een geheel uit particuliere middelen bekostigd museum, in oktober 2011 zijn deuren voor het publiek. Het museum is iedere week geopend van woensdag tot en met zondag tussen 13.00-17.00. Een goed geoliede vrijwilligersorganisatie (inmiddels meer dan 30 personen), maakt het mogelijk om vijf dagen in de week open te zijn. Daarnaast is er een werkorganisatie die meer op de achtergrond opereert bestaande uit vier conservatoren die o.m. tentoonstellingen voorbereiden en de PR verzorgen.

Anders dan bij een 'gewoon' museum wordt de bezoeker meteen ondergedompeld in de sfeer van een achttiende-eeuws patriciërspan. Kaartjes met informatie naast bijvoorbeeld een schilderij of fysieke barrières in de vorm van hekjes en dergelijke, staan haaks op dit streven. Laagdrempeligheid is het devies. Behalve de bel-etage zijn de twee tentoonstellingsruimten op de eerste verdieping en de zolder opengesteld. Bezoekers die een rondleiding wensen (meestal groepen), kunnen vooraf een gids regelen tegen extra betaling. Bij de kassa kunnen diverse items gekocht worden zoals het museumgidsje een ansichtkaart, een fles wijn (met etiket van het museum) of boekenlegger. Kortom met recht kan er gesproken worden van een huismuseum dat volledig operationeel is.

Het oogmerk van onderhavig beleidsplan is de gewenste ontwikkeling tot 2016 te schetsen.

2. Doelstellingen

Het Dordt's Patriciërshuis heeft de volgende drie doelstellingen:

1. Het museum wenst een historisch verantwoord beeld te geven van een patriciërshuishouden uit de periode 1780-1820. Tot het vaste neoclassicistische interieur behoren twee schouwstukken van de relatief onbekende Dordtse kunstschilder Cornelis Kuipers (1739-1802). Als nevendoelelstelling beoogt het museum meer bekendheid te geven aan Cornelis Kuipers en andere schilders uit Dordrecht, die in bovengenoemde periode aldaar werkzaam waren.
2. Het museum voorziet in de behoefte aan geschikte ruimtes voor het geven van grotere bekendheid binnen Nederland aan de periode tussen 1780 en 1820. In deze periode deden zich grote veranderingen voord op politiek-maatschappelijk-, wetenschappelijk- en cultureel gebied. De periode omvat grofweg het laatste stadhouderschap, de Patriottentijd, De Bataafse tijd (w.o. de Bataafse Republiek), de Franse tijd (w.o. het Koninkrijk Holland en de aansluiting bij het keizerrijk van Napoleon) en het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.
3. Het museum organiseert tentoonstellingen en lezingen die uiteenlopende thema's uit de periode 1780-1820 belichten. Ook worden er concerten gegeven waarbij muziek uit deze periode ten gehore gebracht wordt op authentieke instrumenten.

De verwezenlijking van de drie doelstellingen wordt nagestreefd door:

Ad. 1

Het collectioneren en tentoonstellen van gebruiksvoorwerpen en voortbrengselen van kunst en kunstnijverheid uit de periode 1770-1820. Het betreft niet alleen 'eigen' stukken, het Dordts Partriciërshuis beschikt over diverse bruiklenen van andere musea. Het beleid is om nauw samen te werken met museum Van Gijn (i.c. het Dordrechts museum), het Nationaal Onderwijsmuseum en andere(huis-) musea en culturele instellingen in Dordrecht en daarbuiten.

Een tweede, ondergeschikte doelstelling is het geven van een representatief overzicht van leven en werk van de hiervoor genoemde Cornelis Kuipers. Die doelstelling is al gedeeltelijk gerealiseerd. Via aankopen heeft de stichting twee fraaie bloemstillevens van zijn hand verworven, benevens een tekening. Bovendien heeft het Dordrechts Museum enkele schilderijen in bruikleen gegeven, mede als blijk van waardering voor

het beschikbaar stellen van een aantal objecten door de stichting t.b.v. een tentoonstelling in het Dordrechts Museum. De stukken van Kuipers dienen als vertrekpunt om de collectie uit te breiden met tekeningen en schilderijen van stad- en tijdgenoten.

Ad. 2

Het museum is druk doende om in de komende jaren evenementen en tentoonstellingen te organiseren rond uiteenlopende thema's op politiek-maatschappelijk en cultureel gebied m.b.t. de periode 1780-1820. Binnenkort zal er een bruiloft uit 1813 plaatsvinden die wordt nagespeeld door "Het Salet", een gezelschap dat gespecialiseerd is in het historisch verantwoord uitbeelden van gebeurtenissen uit de genoemde periode.

In het kader van de viering van tweehonderd jaar Koninkrijk der Nederlanden staan ook diverse activiteiten op stapel o.a. in samenwerking met de Vereniging Oud-Dordrecht, w.o. een tentoonstelling over de Dordtse pontonniers in dienst van Keizer Napoleon. Verder zal er in het najaar van 2014 een tentoonstelling georganiseerd worden over de uitdeling van de Rumfordse soep. Het Stadarchief Rotterdam heeft inmiddels toegezegd hiervoor een aantal bruiklenen uit haar collectie beschikbaar te willen stellen evenals het Dordrechts Museum. Het Onderwijsmuseum dat zich recentelijk in Dordrecht heeft gevestigd heeft een aantal schoolplaten in bruikleen gegeven die episodes uitbeelden uit de Patriottentijd, het Keizerrijk en het de stichting van het Koninkrijk. Hierover loopt een kleine tentoonstelling tot het eind van 2013.

Voor 2015 staat er een tentoonstelling op stapel over de tekengenootschappen Pictura (Dordrecht) en Van Hierdoor tot Hoger (Rotterdam) i.s.m. de Rotterdamse Stichting Cornelis Bakker. Andere tentoonstellingen zijn in voorbereiding.

Ad 3.

In 2012 hebben er verschillende concertreeksen plaatsgevonden die druk bezocht werden. Hierbij werd samengewerkt met het Amsterdamse Geelvinckmuseum. Ook voor de komende jaren zal het organiseren van concerten met muziek uit de periode een belangrijk speerpunt zijn. Momenteel wordt een muzikaal evenement voorbereid onder de noemer 'muziek uit de tijd van Jane Austen'. De Maaskamer heeft al een keer als podium gefungeerd voor een bijeenkomst over poëzie. Het Dordts Patriciërshuis zal in de nabije toekomst ook lezingen organiseren over cultuurhistorische- en maatschappelijke thema's uit de periode 1780-1820.

3.Missie

De periode tussen 1780-1820 is bepalend geweest voor de huidige staatkundige inrichting van Nederland. De missie van het Dordts Patriciërshuis is om zoveel mogelijk mensen voor deze boeiende periode te interesseren. Daarbij gaat het niet alleen om de grote historische gebeurtenissen waar dit tijdsgewricht rijk aan is, maar ook om relevante sociaal-culturele aspecten. De 'kleine' geschiedenis (bijv. hoe leefde men in die tijd?) is minstens zo belangrijk als de grote historische gebeurtenis (bijv. de strijd tussen patriotten en prinsgezinden). Het Dordts Patriciërshuis wil in woord en beeld en met materiële objecten aspecten uit deze periode belichten.

4.Visie

Hieronder wordt het gewenste toekomstbeeld verstaan, waarbij de hierboven geschetste missie het vertrekpunt vormt. Het Dordts Patriciërshuis wil de komende jaren landelijke bekendheid genieten en voldoende bezoekers trekken voor een kostendekkende exploitatie. Verder hoopt het museum in 2016 tenminste twee tentoonstellingen te kunnen organiseren, naast lezingen, concerten en andere activiteiten die passen binnen de doelstellingen. Om het museum nog beter te kunnen laten functioneren is het volgende nodig:

- Het hoofddoel is om het Dordts Patriciërshuis landelijk op de kaart te zetten, te beginnen met de regio Rotterdam en de Brabantse regio. Duidelijk is dat men buiten de Drechtsteden nog te weinig bekend is met ons museum. Er is een stagiaire aangetrokken die onderzoekt hoe het museum kan doorgroeien naar meer dan 10.000 bezoekers per jaar. Dit onderzoek zal voor de zomer van dit jaar beschikbaar zijn. Het gebruik van "social media" zal ook in het onderzoek worden meegenomen.
- Een 'huisfilm' die op de zolder van het museum vertoond zal worden waarin verschillende aspecten van het museum (ontstaansgeschiedenis, de bewoners, het interieur en de periode 1780-1820) belicht worden. Inmiddels is hiervoor een donatie toegezegd door het Cultuurfonds van de Rabobank Drechtsteden.. In mei zal met de opnamen worden gestart.
- Een film over de Patriottentijd tot en met de terugkeer van Willem I uit Engeland. Het VSB-fonds heeft hiervoor een donatie toegezegd; de opnamen zullen in het najaar starten.

- De aanschaf van vitrinekasten t.b.v. het organiseren van tentoonstellingen. Het Dordts Patriciërshuis is hierover in onderhandeling met het Nijmeegse museum het Valkhof. Het ziet er naar uit dat er acht vitrines kunnen worden overgenomen

inclusief educatief materiaal over de achttiende-eeuw. De zolder kan dan ook als tentoonstellingsruimte gebruikt gaan worden.

- Een touch-screen computer voor educatieve doeleinden, opdat de bezoeker informatie over de vele museale objecten kan opzoeken.
- Een tweetal kostuums uit de periode die in één van de beide tentoonstellingsruimtes op de eerste verdieping getoond kunnen worden.
- Meer merchandising voor de museumwinkel. Men kan ook denken aan boeken en muziek uit de periode 1780-1820 die in consignatie gegeven wordt.
- Verdere professionalisering van de organisatie: betere onderlinge taakverdeling.
- Bevordering van kennisoverdracht.
- Een maquette voor op zolder waarop het oude havengebied (i.c. Nieuwe Haven en Wolwevershaven) getoond wordt en waarbij in samenwerking met de Stichting Illustre Dordracum de geschiedenis van de panden aan de beide havens belicht wordt.
- Een grote wens is het organiseren van een lezingencyclus over onderwerpen die verbonden zijn aan de periode tussen 1770 en 1820. Daarbij moet men denken aan lezingen in de meest brede zin, zowel op het politieke-, culturele-, wetenschappelijke- als kunsthistorische vlak (i.c. de Patriottentijd, het neoclassicistische interieur, de achttiende-eeuwse opvoeding, muziek en schilderkunst, natuurwetenschap en de Verlichting etc.). Hiervoor zal een subsidieaanvraag worden ingediend.
- Scholing vrijwilligers
- Gezien het grote succes van de concerten in de Maaskamer het afgelopen jaar, ligt het voor de hand om meer concerten te organiseren. Hetzelfde geldt voor de verhuur van de Maaskamer en andere vertrekken in het Patriciërshuis.

5. Belanghebbenden

Voor het succes van het museum is het uitermate belangrijk dat er in voldoende mate rekening wordt gehouden met verschillende belanghebbenden en hun verwachtingen en wensen. Het beleid en de activiteiten moeten hier zo goed mogelijk op inspelen. Onderstaand is een overzicht gegeven van naar onze inschatting de belangrijkste belanghebbenden voor ons museum:

- Stichting LWG Museum aan de Maas
- Stichting het Patriciërgilde
- Bezoekers
- Vrijwilligers
- Sponsors
- Donateurs
- Gemeente Dordrecht
- Financiers
- Toeristische sector
- Onderwijssector
- Culturele sector, zoals kunstinstituten, brancheorganisaties, verzamelaars en de kunsthandel;

Het Dordts Patriciërshuis houdt rekening met de belanghebbenden bij het opstellen van het museale beleid. Reacties, suggesties worden op prijs gesteld en kunnen aanvullend verwerkt worden in het beleid. Het beleidsplan en het jaarplan met activiteiten zullen t.z.t. op de website geplaatst worden.

6. Een korte terugblik van oktober 2011 tot februari 2013

Sedert de opening in oktober 2011 hebben ongeveer 5000 mensen (individueel en groepen) het museum bezocht. Het betrof vooral mensen uit de regio, hoewel geleidelijk meer bezoekers van buiten de Drechtsteden het Dordts Patriciërshuis weten te vinden. Afgezien van de vele publiciteit in lokale media, blijkt vooral de 'mond op mond' reclame van grote invloed. Uit het gastenboek blijkt de hoge waardering voor het gebodene. Dat is opmerkelijk in een tijd dat technische snufjes een steeds grotere rol lijken te spelen in het aantrekken van publiek. Bezoekers van het Dordts Patriciërshuis waarderen de authentieke sfeer en dus de belevingswaarde. Opvallend is het grote aantal groepsbezoeken.

De eerste huwelijksvoltrekking heeft plaatsgevonden in de Maaskamer. Deze gebeurtenis trok veel publiciteit. In de Drechtstedenbijlage van het AD werd een grote foto van de plechtigheid afgedrukt op de voorpagina. Het museum heeft bovendien herhaaldelijk het decor gevormd voor (betaalde) bruidsreportages.

Tijdens Dordt in Stoom in mei 2012 werd het souterrain beschikbaar gesteld voor de organisatie. De stadsgidsen van het VVV en het Gilde beschikken over een sleutel van het souterrain. Tijdens stadswandelingen met groepen kunnen zij een bezoek aan de kelder brengen als een soort van 'appetizer' voor het museum.

In september 2012 stelde het Onderwijsmuseum dat zich inmiddels in Dordrecht gevestigd heeft, een drietal oude schoolplaten beschikbaar, die gebeurtenissen verbeelden uit de periode waarop het museum zich richt (i.c. de Patriottentijd, de tijd van Napoleon en de geboorte van het Koninkrijk der Nederlanden). Tijdens de open Monumentendagen werd het museum bezocht door 200 betalende bezoekers, hetgeen aantoont dat mensen bereid zijn om voor kwaliteit te betalen. Voor het merendeel van de opengestelde monumenten werd immers geen entree geheven.

In het voorjaar van 2012 hebben er diverse concerten plaatsgevonden, waarbij internationaal bekende pianisten een optreden verzorgden. Deze bleken zeer succesvol.

Een aantal concerten werd in samenwerking met het Amsterdamse Geelvinckmuseum georganiseerd. Op de lokale televisie werd hieraan aandacht geschonken.

In december 2012 vonden er vier concerten met amateurmusici uit de Drechtsteden plaats. Hiervoor ontving het museum een kleine subsidie. Er was zoveel belangstelling voor deze concerten, dat besloten werd om het laatste concert uit de reeks twee keer te laten plaatsvinden.

De kunsthistoricus drs. Cees de Geus, die als conservator aan het museum verbonden is, schreef eind 2011 een boekje over het huis en zijn collectie. Hiermee kan de bezoeker zich laten informeren over het interieur en de daarin uitgestalde kunsthistorische objecten, artefacten van kunstnijverheid en gebruiksvoorwerpen

Het museum is in het afgelopen jaar diverse malen gebruikt voor wijnproeverijen, diners en vergaderingen. De Maaskamer, eetkamer, keuken en souterrain (voor wijnproeverij) worden hiervoor gebruikt. De burgemeester van Dordrecht heeft er verschillende malen vergaderd en gedineerd met een aantal organisaties, waarbij hij is betrokken. Behalve de overheid en bedrijven hebben inmiddels verschillende particulieren van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Het museum doet zaken met verschillende cateraars.

In januari 2013 vond het vrijwilligersdiner plaats. Dit werd zeer op prijs gesteld. Het aantal vrijwilligers is inmiddels gegroeid naar 30 mensen.

De allerlaatste ontwikkeling is dat er een Stichting Het Patriciërs Gilde in het leven is geroepen. Deze fungeert als "steunstichting" voor het museum. In deze economisch moeilijke tijden hebben ruim 30 ondernemers zich inmiddels als lid van het Gilde aangemeld.

7. Tentoonstellingen/activiteiten 2013

Op 14 april 2013 zal door het 'Het Salet' een achttiende-eeuwse huwelijksvoltrekking worden nagespeeld.

Zowel voor het voorjaar als najaar staat een concertcyclus gepland.

In november 2013 vindt er een tentoonstelling plaats rondom het thema 200 jaar Koninkrijk (1813-2013). De tentoonstelling is een uitvloeisel van een brede culturele manifestatie, waaraan tal van Dordtse culturele instellingen deelnemen.

Er staat een tentoonstelling op stapel rond de familie Reepmaker. Een telg van dit patriciërsgezicht heeft in het pand Wolwevershaven 9 gewoond.

Er zijn plannen voor een tentoonstelling onder auspiciën van de Rotterdamse Stichting Constantijn Bakker. Deze stichting beheert en verzamelt werk van aan elkaar geparenteerde geslachten die verschillende tekenleraren en kunstenaars hebben voortgebracht (Bakker, Van Laar en Hauck).

8. Financiële paragraaf

De continuïteit van het museum is in ieder geval gewaarborgd tot en met 2016 omdat de penningmeester zich over deze periode garant heeft gesteld voor de financiële tekorten.

Er wordt naar gestreefd om per 1 juli 2013 lid te worden van de Museumvereniging, zodat de museumkaart kan worden geaccepteerd. Verwacht mag worden dat de bezoekersaantallen daarna fors gaan stijgen door de landelijke uitstraling die aldus wordt verkregen.

De penningmeester heeft de begroting tot en met 2016 uitgewerkt in een separaat stuk.

Dordrecht, 10 februari 2013

Drs. H.F. van Herwijnen, secretaris